

Veileder 1: Demensvennlige møteplasser

Hovedbudskap

- Passende møteplasser er viktig. Personer med demens møtes i økende grad for å arbeide med demensrelaterte saker. De blir også invitert til møter og konferanser.
- Det å velge en tilgjengelig møteplass kan være vanskelig. Mange bygninger kan oppleves forvirrende for personer med demens.
- Det er viktig å forstå hva personer med demens kan oppleve forvirrende, slik at du klarer å velge den beste møteplassen eller tilpasse et eksisterende sted slik at det blir egnet for personer med demens.

Hvordan ser en demensvennlig møteplass ut?

En demensvennlig møteplass:

- er lett å finne fram til
- har en inngang som er lett å finne
- oppleves ikke forvirrende
- oppleves vennlig og imøtekommende

Selv om en brukervennlig bygning er best, sier personer med demens at det viktigste er at de som møter dem når de ankommer, er vennlige og imøtekommende. Det kan kompensere for de største svakhetene ved utformingen av lokalene.

Det er også mulig å gjøre noen små og billige endringer slik at en bygning blir mer demensvennlig.

Kontroll av egnethet for personer med demens

Før man avholder et møte kan det være smart å besøke plassen sammen med en person som har demens. Be dem om å gå igjennom bygningen mens de forteller hvordan de opplever dette og hva de ser. Bruk disse tilbakemeldingene til å tenke ut enkle forandringer du kan gjøre for å forbedre tilgjengeligheten ytterligere. Tenk over:

- Hvor mange skal delta på møtet? Er møteplassen du har valgt passende for antatt antall deltakere med demens?
- Hva annet foregår i bygningen hvor møtet skal avholdes? Er det andre aktiviteter og møter som skal foregå på samme tid? Er det åpenlyst hvor **ditt** møte skal avholdes?
- Hvilke typer rom er ledige? Det kan være smart å ha forskjellige rom med ulik størrelse; kanskje et stort rom for hovedmøtet og mindre rom til roligere diskusjoner.
- Er rommene lyse og luftige? Hvordan er lydforholdene?
- Er det nok toaletter? Er de enkle å finne?
- Opplevs møteplassen vennlig og imøtekommende? Vil alle være glade for å arbeide i rommet? Hva kan du gjøre for at rommet oppleves enda mer imøtekommende?

Beliggenheten av møtet

- Prøv å finne en plass det er enkelt å komme til.
- Transport er ofte et problem for personer med demens. Reise med bil eller taxi er ofte det beste. Det bør være et parkeringshus lett tilgjengelig. Dersom dette ikke er mulig, må det i hvert fall være en av- og påstigningsplass for biler, taxi eller minibusser utenfor møtelokalet.
- Ikke alle reiser med bil eller taxi. Derfor bør offentlig kommunikasjon være lett tilgjengelig.
- Det må gis ut en detaljert beskrivelse av de ulike reisemåtene på forhånd.

Komme seg inn i bygningen

- Det må være åpenlyst hvor inngangen til bygningen er.
- Pass på at det er trinnfri adgang enten med en rampe eller heis hvis nødvendig.
- Er det en vanlig dør tilgjengelig? En svingdør kan være problematisk.
- Må man ringe på for å bli sluppet inn? Er det i så fall åpenlyst hvilken ringeklokke som er riktig, og hvor den er?
- Noen steder er det fjernbetjent døråpning hvor en vakt sørger for at døren åpnes automatisk. Vil det være åpenlyst hvordan man kommer seg inn i bygningen?
- Det kan være nyttig å ha et resepsjonsområde nær inngangen med en resepsjonist som kan ønske gjestene velkommen og vise dem veien til arrangementet.

Skilting

God skilting kan kompensere for svakheter ved utformingen av møtestedet.

- Viser skiltingen tydelig hvor arrangementet eller møtet avholdes?
- Hvis det ikke er permanente skilt, er det mulig å sette opp midlertidige skilt?
- Skilt for toalett og utgang er spesielt viktige.
- Skilt bør være tydelige og i **fet** font. Det må være god kontrast mellom teksten og bakgrunnsfargen på skiltet.
- Det må være god kontrast mellom skiltet og flaten det henges opp på.
- Skilt bør festes på dørene de viser til og ikke på veggene ved siden av.
- Skilt med piler kan hjelpe personer med demens å finne veien til et rom (for eksempel toalettet). Tenk på skilt som behøves ved viktige beslutningspunkter som vil hjelpe personer å finne veien. Det kan være nødvendig med skilt fra parkeringsplassen og fram til bygningen.
- Skiltingen bør være i øyehøyde og være godt opplyst.

Lyssetting

Hvordan er lyssettingen i bygningen?

- En lys og luftig bygning kan føles imøtekommende, men kan også skape problemer med blanke eller reflekterende overflater. Dette kan skape visuelle utfordringer for noen personer med demens.
- Opplyst inngang gir et imøtekommende inntrykk av bygningen. Mørke korridorer og små eller lite vinduer kan føles deprimerende og skape problemer for personer med synsproblemer.

"Smart" design

Noen nyere bygninger har en arkitektonisk utforming som kan være forvirrende for personer med kognitive problemer. Vær oppmerksom på disse utfordringene. Er det noe du kan gjøre for å løse disse utfordringene?

- Veldig lange rulletrapper, spiraltrapper og heiser som går i ett med bakgrunnen kan være vanskelig for personer med demens å forholde seg til.
- Speil på vegger og på uventete steder kan være forvirrende for personer som prøver å finne riktig vei i en bygning.
- Sterkt reflekterende gulvflater kan skape problemer for personer med demens.

Forberede et rom for et møte

- Velg et rom som er stort nok. Det må være god plass til å bevege seg rundt.

- Trenger du bord? I så fall tenk på hvilken type bord, og hvordan du best kan plassere dem i rommet.
 - For et lite møte (opp til 12 personer), brukes det ofte et stort rektangulært bord. Dette kan være en fin måte å jobbe sammen om et tema. Men vær obs på at personene i den ene enden kan ha problemer med å høre hva som blir sagt i den andre enden, spesielt i små diskusjoner.
 - For større møter (mellom 25-50 personer), blir ofte små runde bord brukt. Dette kan være bra for små diskusjoner hvor det er større sjanser for at alle får fortalt sine synspunkter og meninger. Pass på at det er stor nok plass mellom bordene til at deltakerne tydelig hører hva som blir sagt på sitt bord uten å bli forstyrret av andre bord. Det kan bli et ganske høyt lydnivå med så mange mennesker i samme rom som skal sitte å diskutere.
 - For et veldig stort møte (50+ personer), kan det være smart å bruke et auditorium. Dette blir ofte brukt hvis publikum skal lytte til en presentasjon fra en foran i rommet og ikke skal diskutere seg imellom. Dette kan være nyttig hvis du ønsker å presentere idéer til mange personer for så å splitte opp i mindre grupper etterpå for å diskutere idéene som er blitt presentert.
- Når du holder et veldig stort møte, kan det være smart å reservere flere små rom, ofte kalt grupperom. Disse bør være lokalisert nærme hovedmøteplassen og være godt skiltet.
- Det kan være smart å ha mindre rom eller områder som er ledige hvis noen trenger litt uforstyrret tid for seg selv. Disse bør også være nær hovedmøteplassen.

Dele den samme møteplassen

Det kan hende flere grupper benytter den samme bygningen til arrangementer samtidig som deg. Noen av fasilitetene må derfor kanskje deles med andre. Det kan for eksempel gjelde kantiner. Dette kan skape en veldig travel og forvirrende atmosfære for personer med demens.

Det er derfor nyttig å sjekke ut disse arrangementene på forhånd. Hvordan kan du som arrangør gjøre det mindre forvirrende?

Lunsj og forfriskninger

Serveringen er noe folk husker. Buffeter blir verdsatt. Det er viktig at spiseopplevelsen er lystbetont og enkel for personer å forholde seg til. Et separat rom gir deltakere en pause fra hovedarrangementet. Det må være nok sitteplasser med bord, slik at alle har mulighet til å sette seg ned og spise.

Trygt og støttende personale på møtestedet

Personalet på møteplassen må være klar over utfordringene personer med demens kan møte, og være hjelpsomme og høflige. Det kan hende de må hjelpe noen som har gått seg

vill eller løse andre utfordringer som dukker opp underveis i et arrangement. De må være i stand til å samarbeide med både arrangørene og støttespillerne.

Gi informasjon om dine forventede behov til personalet som vil være på møteplassen. Det vil hjelpe dem til å gi deg god service.

God informasjon før møtet

Kontroll av egnethet for personer med demens burde gi deg god hjelp i valg av et arrangementssted. Uansett vil det ofte kunne være enkelte ting man ikke kan forandre på.

Gi deltagerne godt med informasjon om møteplassen på forhånd. Det kan være kjennetegn på inngangspartiet eller om de må ringe på en ringeklokke for å komme inn.

Det kan være nødvendig å ha noen som står ved døren for å hjelpe deltagerne inn i bygningen. Det kan være veldig beroligende å møte et kjent ansikt med én gang man ankommer et nytt sted.

Veilederen ble oppdatert 1.1.2015

Om Deep-veilederne:

Denne veilederen er én av 10 veiledere. Veilederen er opprinnelig utviklet i prosjektet DEEP (The Dementia Engagement & Empowerment Project, www.dementivoices.org.uk) i Storbritannia. DEEP koordineres av organisasjonen Innovations in Dementia (www.innovationsindementia.org.uk). DEEP har gitt sin tillatelse til Karde AS å oversette og utgi veilederne på norsk.

Veilederne er:

1. Demensvennlige møteplasser
2. Innsamling av synspunkter til personer med demens
3. Involvering av personer med demens på konferanser og arrangementer
4. Tips til organisasjoner som ønsker å konsultere personer med demens om skriftlige dokumenter
5. Utvikling av nettsider for personer med demens
6. Veiledning for filmskapere som arbeider med personer med demens
7. Involvering av personer med demens i rekruttering og utvelgelse
8. Tips til arbeidsgivere som ønsker å være mer demensvennlige
9. Lydopptak for å spre et budskap
10. Demensvennlig informasjon

Oversettelsen til norsk ble finansiert gjennom tilskudd til kunnskapsutvikling, kompetanseheving og informasjon innen universell utforming 2014 Statsbudsjettet 201 kap. 847 post 21 og 71, fra Deltasenterets program UNIKT, i Barne, -ungdoms- og familiedirektoratet

The logo for UNIKT, with 'uni' in black and 'KT' in blue.

Veilederne kan lastes ned, distribueres og brukes vederlagsfritt.

Deep-veilederne i originalspråket (engelsk) kan lastes ned her:

<http://dementivoices.org.uk/resources/deep-guides/>

Denne veilederen kan lastes ned her:

<http://dementivoices.org.uk/wp-content/uploads/2013/11/DEEP-Guide-Choosing-a-meeting-space.pdf>

Foto: © iStock

Kontaktinformasjon i Karde AS: Riitta Hellman, rh@karde.no, mobil: 98.21.12.00

The logo for Karde AS, featuring the text 'Karde AS' in a bold, sans-serif font, with 'Innovasjon Utvikling Ledelse' in a smaller font below it. To the right of the text is a stylized graphic element consisting of a blue square with a white diagonal line.